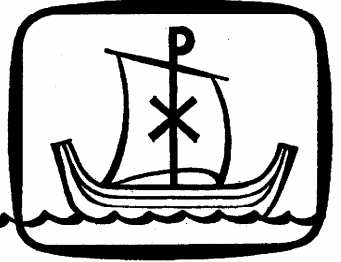

ÚTITÁRS

MAGYAR EVANGÉLIUMI LAP

LI. évfolyam
2007. 1. szám

Gáncs Péter:

„Ót és újat . . .”

Köszönöm a megtisztelő lehetőséget, hogy az alapító szerkesztő kérésére, az 51. évfolyamába lépő Útitárs első számát intonálhatom. Nem egyszerű ez a feladat, mert bizonyos tekintetben változásokat sejtet a 2007-es esztendő lapunk életében is.

A tervezett változások lényegét jól summázza a címként választott szemléletes, jézusi kép a mennyek országa tanítványáról, aki „*hasonló ahhoz a gazdához, aki őt és újat hoz elő éléstárából.*” (Mt 13, 52)

Mi is, jó gazdaként szeretnénk megőrizni az Útitárs félévszázados értékeit, de ugyanakkor nyitottak vagyunk az élet kínálta újításokra.

Ilyen új távlatokat

ígérő ablaknyitás volt az orosházi találkozó, a *Magyar Evangélikus Konferencia* zászlóbontása. Tudom, sokakban fogalmazódott meg a kissé keserű, de jogos kritika – Adyt idézve – mi, magyarok már megint elkéstünk... Tény, hogy jó pár évvel korábban is elkezdhattük volna a szétszóródott puzzle-darabok megkeresését, de talán végzetesen még nem késtünk el. Hála Istennek, még van mit, kit összeilleszteni! Ezt élhettük át élményszerűen Orosházán, ahol megfogalmazódott, hogy ennek a gyógyulási folyamatnak áldott kommunikációs eszköze lehet a szinte minden földrészre eljutó magyar evangéliumi lap, az Útitárs.

Ennek a remélt

fejlődésnek a konkrét lépéseit tárgyalta meg a Magyarországi Evangélikus Egyház Püspöki Tanácsa és Sajtóbizottsága 2007. november 7-én tartott ülésén. Ezen, az Útitárs jövője szempontjából akár történelminek is mondható tanácskozáson, Gémes István és felesége tömören összefoglalták a lap ars poetikáját, hitvallását. Az Útitárs nyitott, tágölelésű, világtávlatú lap, amely biztos biblikus alapon és minden szélsőségtől mentes, józan teológiai bázison áll. Kerüli a konfliktust gerjesztő meddő vitákat. Nevéhez méltóan, valóban hűséges útitársaként kívánja segíteni a tájékozódásban a

világ bármely táján vándorló, magyar zarándokot, hogy végül majd hazaérkezzünk oda, ahol Urunk hajlékot készített számunkra. Ez az az „ó”-érték, patinás kincs, amit a lap a jövőben is mindenképpen meg kíván őrizni. De ugyanakkor a házaspár kifejezte fiatalos nyitottságát, rugalmasságát és készségét minden olyan újítás felé, ami a változó körülmények és igények között, a lap hatékonyabb terjesztését, még sokszínűbb és szélesebb szolgálatát elősegítheti. Így fel kell mérni a lap anyagi bázisának és olvasótáborának bővítési lehetőségeit.

Örömünkre

a Gémes házaspár – Deo volente – felvállalta az 51. évfolyam szerkesztését. Ugyanakkor szeretnék erősíteni az együttműködést a MaEK-kal, a budapesti Luther Kiadóval, illetve a Sajtóbizottsággal. Meg kell vizsgálni, hogyan tehető még gazdaságosabbá a lap nyomtatása és terjesztése. Elképzelhető egészen szoros stratégiai együttműködés és konkrét munkakapcsolat az Evangélikus Élet szerkesztőségével és kiadójával. Erre minden oldalról őszinte nyitottság és készség mutatkozott.

Reménységünk szerint,

ilyen módon 2007 valóban az eddigi értékek megőrzésének és az új lehetőségek kihasználásának esztendeje lehet, amikor továbbra is, rendszeresen, „ót és újat” kapunk az Útitárs „éléstárából”.

Kérjük és várjuk Olvasóink ötleteit, javaslatait lapunk jövőendő küldetésével kapcsolatban. A fáradhatatlan Szerkesztőpárosnak pedig adjon továbbra is, naponként elegendő erőt, bölcsességet és jókedvet a nem könnyű, de szép munkához közös Főszerkesztőnk, Kiadónk. Ő legyen az 51. évfolyamnak és a 2007-es esztendőnek is Ura és Megtartója!

(Szerző a Magy.országi Ev.Egyház Déli Egyházkerületének püspöke.)

Élet Kenyere

ZAVARÓ KÖRÜLMÉNYEK

Különleges élmény volt számomra – életemben másodszor – templomban köszönteni az újévet. Csodálatos volt barátokkal, keresztyén testvérekkel együtt a gyülekezetben töltött szilveszterezés fénypontjaként bemenni az Istenházába; mécsesek, gyertyák fényénél énekelni; rövid igeverseket hallgatni; s éjfélkor imádságban vissza- és előretekinteni. A személyes ima emlékezetes pillanatai voltak ezek, amikor hangtalanul hangzott hálaadásom a templom csendjében.

Abban a csendben, ami valójában nem is volt csend. Kintről ugyanis petárdák zaja szűrődött be, s az állandó durrogás arra utalt, hogy a többség egészen más-hogy ünnepel, mint mi. Ez azonban **akkor** nem jutott eszembe. Csak amikor másnap felidéztem magamban azokat az éjszakai perceket, akkor döbbsentem rá, milyen éles volt a kontraszt a templom falain belül és kívül tapasztaltakban! A kinti zajok mégsem tudták megzavarni az őszinte elcsendesedést. Nem vonták el figyelmemet, mert akkor számomra az volt a legfontosabb, s meg sem hallottam a zavaró körülményeket.

Tanulságosnak találom ezt a felismerést. Sokszor hivatkozunk ugyanis a körülményeinkre, ha mentegetni akarjuk magunkat; könnyen hibáztatunk másokat azért, mert hitünk megélése nem egyszer kudarcba fullad; s olyan gyakran mondogatjuk, hogy a rohanó világ miatt nincs módunk a naponkénti elcsendesedésre, hogy a végén még el is hisszük! Pedig elég átlátszó kifogások ezek! Ha ugyanis valóban fontos számunkra, hogy kapjunk igei útmutatást; hogy leboruljunk az Uristen előtt hálaadásban és könyörgésben; s hogy továbbadjunk valamiképp a megtapasztalt isteni szeretetből, akkor semmiféle külső dolog nem téríthet el ettől.

Ha idegesítően nagy a zaj körülöttem, s ezért „kénytelen” vagyok elhalasztani az elcsendesedést – akár heteken keresztül is –, akkor már egyáltalán nem olyan fontos számomra az imádság alkalma! Lehet ugyan,

hogy még hangoztatom az ellenkezőjét, de azért annyira nem akarom, hogy a körülményeim **ellenére** is térdre boruljak.

Van még egy ehhez hasonló csapda, amibe könnyű beleesni: az, amikor elégedetlenségem, sikertelenségem miatt a felelősséget másokra próbálom háritani. Ha nem ezek az emberek vennének körül, akkor minden másként lenne! Ha mások lennének a lehetőségeim, akkor könnyebb lenne az életem! Pedig a körülményeink legtöbbször csak akkor képesek negatívan befolyásolni bennünket, ha hagyjuk magunkat. Sokszor csak akarát kérdése az egész, és hát épp az akaratumkkal van a baj!

Fontos számomra, hogy kapjak az Úrtól útmutatást a mindennapjaimhoz? Akkor megtalálom a megfelelő időt az igeolvasásra – bármennyire szoros is az időbeosztásom. Fontosak számomra az imádság csendes percei? Akkor tudok csendességet tartani – bármennyire zajos is körülöttem a világ.

Ha ez mégsem megy, akkor pedig sürgősen tartsak önvizsgálatot: nem engedtem valami mást – embert, tárgyat, kívánságot – az első helyre? Nem szorítottam az Istennel való kapcsolatomat háttérbe? Nem lehetséges, hogy ismét előbújt bűnös természetem, s a bennem lévő rosszal kell újra megküzdenem?

A kedves olvasó hogy áll a kifogásokkal? Vannak átlátszó indokai, amelyekre hivatkozni szokott, amikor nem ér rá Istenre figyelni? Akkor talán érdemes lenne bűnbánattal átgondolni életének eseményeit, és felállítani a helyes sorrendet. Ha viszont az élet zajai közepe is tud elcsendesedni, akkor kívánom, hogy továbbra is ragaszkodjon e drága pillanatokhoz, s ne engedjen a zavaró körülményeknek, amelyek időnként előre akarnak tolni!

Hulej Enikő

IMA-SAROK

... újévkor:

„Új évet kezdtünk a naptár szerint, de ezzel még nem lett újja az életem. Istenem, Te tudod, mi mindent cipelek magammal már évek óta. Újítsd meg szívemet, hogy terheimtől megszabadulva, igazán megújuljak.”

*

Szent-Gály Kata:

MEGTÉRÉS

Én ismerem a bűnt, Uram, én messziről jöttem.

Jogom van hozzá, hogy nagyon szeress, hogy homlokomra két vonást tehess, mert kiváltottál önmagaddal engem.

Kereszted, mint a rám süített pecsét: tied vagyok – és nem a földé.

Hazataláltam, és szeretnék a te házában lakni mindörökké.

RÖVID HÍREK

Hanoi, Vietnam. Az ország 82 millió lakosából 4,1 millió a római katolikus és 180 ezer a protestáns. Nagy megkönnyebbülés fogadta a hírt, hogy az állami vallásügyi hatóság most az adventistákat és a baptistákat is hivatalosan elismerte és működésüket engedélyezte.

*

In Memoriam

50 évvel ezelőtt, 1957. március 8-án halt meg a Mirov-i (Csehország) börtönkórházban iszonyú megpróbáltatások és szenvedések után Gróf Esterházy János, a szlovákiai magyarság vezetője és védelmezője, a „szlovákiai Wallenberg”. Holttestét a cseh-szlovák hatóság nem adta ki a családnak.

Útmutató pásztoroknak

25. A „pásztorlevelek”

HÁROM OLYAN IRAT

van az Újtestámentumban, amelyeket a 18. század óta „pásztorleveleknek” neveznek a kutatók: a Timóteushoz írt két, és a Titushoz írt egy levél. „Pásztorinak” a hang, a stílus, no és a tartalmuk miatt nevezik őket. A levelek szerzője – akár Pál, akár valaki más a környezetéből –, olyan utasításokat, szabályokat, rendelkezéseket közöl a címzettekkel, amelyeket már megszervezett gyülekezetek mindennapos életében kell megvalósítani. Az imádkozás és az istentisztelet helyes megtartása ugyanúgy téma itt, mint a gyülekezeti vezetők, diakónusok, egyéb tisztviselők felkészítése, kiválasztása és méltó magatartása. Az apostoli elhívás méltatása és értékelése is igen fontos, akár csak a téves tanítások elleni küzdelemre való buzdítás.

ÁM PONTOSAN EZEK

a témák azok, amelyek a kutatókat már régtől kezdve elgondolkodtatták. Hiszen Pál apostol ugyan sok mindennel foglalkozik leveleiben, amelyek a gyülekezeti életével kapcsolatosak. De nehezen tudjuk elképzelni, hogy már gyülekezeti hivatalokról, tisztségviselőkről, nem is beszélve gyülekezeti rendtartásokról írt volna. Feltűnő a három iratban a *h i t* szó gyakori használata is. De míg Pálnál a hit az Isten és az ő üdvösséges terve iránti bizalmat jelenti, addig itt már inkább tanítás, hitszabály jelentése van. (1Ti 3,9; 2Ti 4,7) – Ugyancsan nehezen tudjuk elhelyezni a három iratot abba az idői keretbe, amelyet az Apostolok Cselekedetei könyve nyújt, mint Pál működésének idejét. – A levelek sorrendje is valószínűleg fordított kell legyen. A 2Ti levelet az élettől búcsúzni készülő Pál írja: „... futásomat elvégeztem...”

IMA-SAROK

... békéért:

„Békét kívánunk és mégis háborúkra készülünk. Téríts észre, Urunk, hogy Téged, a Béke fejedelmét tiszteljük és kövessünk.”

*

A Biblia

(2Ti 4,7), míg az elsőt egy, a mindennapi szolgálat sűrűjében álló misszionárius (1Ti 6,11-16). A Tit levélben pedig széles, jövőbeli tervekről van szó, amelyeket a Krétára került hír-nőknek meg kell valósítania. Pl.: „...városról városra egyházi előljárókat rendelj...” (Tit 1,5). Elképzelhető hát, hogy a Tit érdemel idői elsőbbséget a másik kettő előtt.

A 2. SZÁZAD VÉGÉTŐL

mégis igen szívesen olvasták a három levelet az egyházban, Pál többi levelével együtt. Az olvasót kétségkívül megragadja a szerző sok, személyes vallomástétele (1Ti 1,12-19), hitvallása (1Ti 3,16; Tit 2,11-14), sőt emberi gyengeségének (2Ti 4,10) és feledékenységének (2Ti 4,13) bevallása is. Megragadó a (nyilván idősebb) apostol féltő gondoskodása fiatal tanítványairól és azok jó felkészüléséről. Teológusok szívesen hivatkoztak a gyülekezeti rendtartásokhoz jól használható elemekre vagy a Szentírás elsőbbségére és isteni eredetére (2Ti 3,14-17). Az evangélium szolgálatára minden időben készülniük kiküldésének és hűségesebb kitarásának sok jó indítást és útmutatást adtak ezek a levelek (2Ti 2,3-6), mint ahogy bátorítást is a szolgálatukhoz (1Ti 4,12-13, 2Ti 4,2). – Aki pedig keresztény életviteléhez napi útmutatást keres, az is megtalálja a szükséges üzenetet a megelégedésről (1Ti 6,6-11), a félelemmentességről (2Ti 1,6-7), a példaadásról (Tit 2,7), de főleg az Isten hűségéről (2Ti 2,11-13), az egyedüli közbenjáróról (1Ti 2,5-6), a küszöbön álló, nehéz időkről (2Ti 3,1), vagy az imádkozásról (1Ti 2,1-2).

MARKÁNS MONDATOKAT

is bőven találhatunk a pásztorlevelekben, amelyeket gyakran és előszeretettel idézünk. Bizonytalankodóknak erőt adhat, hogy „ismeri az Úr az övéit” (2Ti 2,19). A hitüket komolyan vevőknek biztatást: „...harcold meg a hitnek szép harcát!” (1Ti 6,12). Az elbizakodottnak szól az intés: „... ha küzd is

valaki, nem koronáztatik meg, ha nem szabályszerűen küzd.” (2Ti 2,5); A kishitűeknek segíthet az utalás az Urra, „aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden hamisságtól és tisztítson önmagának való népet, jó cselekedetekre igyekezőt” (Tit 2,4). – Ám a legismertebb és legkedveltebb ige ez a végrendeletszerű vallomás: „A nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végül eltétetted nekem az igazság koronája.” (2Ti 4,7-8)

Beláthatatlan azok száma, akiknek életét, el egészen a halálukig, ezek a csodálatos igék kísérték és ma is kísérik. Legyen értük hála Istennek, – függetlenül attól, hogy eredetileg ki írta őket.

G.I.

RÓMAI HÍREK

Pál apostol sírja?

Négy éve folynak régészeti kutatások a római „Falakon kívüli Szt. Pál” nevű templom alatt, ahol a múlt év szeptemberében egy márványból készült szarkofágot találtak a következő bevéséssel felirattal: „PAULO APOSTOLO MART.” (= a mártír Pál apostolé). Az ásatásokat végző régész, Giorgio Filippi véleménye szerint a szarkofág a Kr.u. 390. ik évtől fekszik mostani helyén. Persze még bizonytalan, hogy a koporsó tényleg az apostol földi maradványait rejti-e magában? A templom főpapja, Andrea Cordeiro Lanza di Montezomolo azt tervezi, hogy később kinyitják majd a koporsót. Erre azonban csak a pápa személyesen adhat engedélyt. Mindenesetre a Vatikán hivatalos köreiben egyre inkább annak a meggyőződésnek adnak hangot, hogy a koporsó ténylegesen Pál apostol hamvait őrzi.

Vatikánváros

2006. augusztusában elhunyt *Johannes Willebrands* kardinális, aki a rk. egyház részéről először szorgalmazta az ökumenikus beszélgetéseket és ő szervezte meg az első, ilyen kérdésekkel foglalkozó konferenciát. Később ő lett főtitkára, majd elnöke a pápai tanácsnak, amelynek utóda a mai „Keresztény Egységittárság” a Vatikánban. Őszinte nyitottságával sokban meghatározta az ökumenikus bizottságok munkáját. Valaki azt mondta róla, hogy szenvedélyesen szállt síkra a keresztények egységéért.

Szárnyad árnyékában

7. Hitvallás

„Montecasino“, azt hiszem, ez a név önnek is mondhat valamit, tiszteletes asszony, – szözlített meg egy idős beteg néhány nappal a „bypass” operációját követően. Éppen ezzel az operációval kapcsolatosan szeretnék önnek valamit elmondani, – folytatta.

Amit ott mi katonák átélünk, arról alig van fogalma valakinek is! Hogy azt a poklot túléltem és megöregedhettem, az valóságos csoda. Az erődítés ostroma alatt a jobb lábamba lóttak. A tábori kórházban elképesztő körülményeket éltem át. Ügyszólván minden hiányzott. A műtéteket kloroform nélkül végezték el. Sokaknak le kellett vágni valamelyik végtagját. Hogy ne jusson „felfelé” a rossz orvosi ellátás híre, a legprimitívebb eszközökkel is azon fáradoztak az orvosok, hogy megakadályozzák a sebfertőzések-ből eredő tömeges elhalálozást, inkább amputáltak kezét, lábat, min-

dent. Az én jobb lábamat is amputálni akarták, de én minden erőm megfeszítésével harcoltam ellene. Az orvosok ismerték az efféle tiltakozást és nem vették figyelembe. De nálam valami csodával határos módon engedtek. A mai napig sem tudom, hogyan menekültem meg ettől, hogy velem minden másként történt, mint a többiekkel és hogy egyáltalán túléltem ezeket az embertelen állapotokat.

Valószínűleg a Mindenható akaratát és terve lehetett, – tette hozzá gondolataiba merülve, egy kis szünet után. – Most éppen ötven évvel azután ebben a jobb lábamban találta az orvosok megfelelő és használható eret amely a „bypass” operációhoz szükséges volt. Gondolja csak el! Hát fel lehet ezt fogni? – nézett rám csodálkozó szemekkel. – Nem tudok magamhoz térni ettől a csodától! Ki adott nekem erőt, hogy ilyen sikeresen tiltakozzam, ha nem Ő, amikor amputálni akarták a lábamat? Kinek a műve, ha nem a Mindenhatóé, hogy egyáltalán meggyógyultam akkor? Ezekben a napokban, a mostani operációm után kaptam választ erre. Mintha kezdeném

megérteni a nagy összefüggést, ami az életemet élte! Emberek nem képesek ily csodával határos dolgokra! Isteni bölcsességről van itt szó! – tette hozzá, rámtekintve. – Köszönöm, hogy eljött és elmondhattam ezt önnek!

Elnéztem, hogyan árad át az egész lényén a hála és a csöndes bizonyosság öröme. Megrendített ez a bizonyoságtétel! Lassan megszólalva summáztam: ugye, most hálával tekint vissza Isten életmentő történeteire? Azt is érzi, ugye, hogy Isten megmutatja ennek a mostani megmenekülésének és gyógyulásának is az értelmét, én biztos vagyok ebben. Jó lenne emléket állítani ezeknek a megmenekülési történeteknek, – fűztem hozzá. Úgy ahogy ezt a Bibliában az Ószövetség embereitől tanulhatjuk, akik oltárt állítottak, a hálaadás helyét megjelölték és oda évente elzarándokoltak és úgy imádták a Mindenhatót.

Kedves bizonyoságot tevő betegem is imára kulcsolt kézzel elcsendesedett, s mosolyogva bólintott búcsúzásul.

Cseriné Nagy Katalin

Északi karácsony

Szeretettel küldjük ezt a képet, mintegy megosztani próbálván ezzel a växjöi gyülekezet istentiszteleti hangulatát minden kedves olvasóval. Nagyon kellemes meglepetés volt vendégünk Domokos Tibor, II.

Domokos Tibor a växjöi templomban

éves kolozsvári evangélikus teológiai legátus magabiztos szolgálata. Meglátszott, hogy a kolozsvári teológián nem akármilyen oktatás folyik! Egy idézet vendégünk beszédéből: "Vállaljátok büszkeséggel és felelősséggel itt idegenben is kereszténységeteket, magyarságotokat!" Köszönjük szépen a tanácsot Tibor, megpróbáljuk!

Nagyon megtisztelő volt számunkra a Ljungby-i kórus vendégszerelése is, sorra felcsendültek karácsonyi énekeink, és nemcsak azok. Köszönjük a Ljungby-i székelyeknek, hogy gazdagabbá tették istentiszteletünket! A jelenlevő gyerekek is megkapták a várva várt csomagot, lévén, hogy az Istentisztelet végére megjött a Mikulás is, eleget téve feladatának.

*

Mindent egybevetve kellemes együttlét volt a växjöi magyarság azon részének, amely elzarándokolt Johannesgården templomába 2006. december 2.-án.

Spáda János

R jó élet receptje

Meríts egy korsónyit az EGÉSZSÉG tiszta forrásából.

Töltsd bele a SZERETET két evőkanálnyi rózsás porát, két adagot az ibolyakék JÓÁGBÓL és tíz szemecskét a JOGOSSÁG aranyosan csillogó sójából.

Mindezt keverd össze jó erősen, majd töltsd bele a MEGELÉGEDETTSÉG megbízható edényébe.

Melegítsd fel az egészet a MUNKAKEDV jótékony tüzén és végül tégy bele egy-egy késhegnyit a következő kristályokból:

az ismeretlen előtti tiszteltteljes MEGILLETŐDÉS;

a TERMÉSZETBEN való ÖRÖM;

a SZÉPSÉG SZERETETE.

Ha mindez láthatóan letisztult, töltsd be az egészet a HUMOR és

VIDÁMSÁG üvegcséjébe.

Ital lesz így belőle, amely magas korrig

élet TISZTESSÉGBEN és

ÖRÖMBEN.

(Bruno H. Bürgel)

„A Krisztusért, én Istenem“

30 éve halt meg a protestantizmus legtermékenyebb ének-költője

SZINTE hihetetlen esemény történt 1706. december 3-án a tübingiai Rudolstadt melletti várkastélyban: a szokásos napi áhitaton 69 évesen meghalt a vár úrnője. Bár magyar énekeskönyveink egyszerűen csak Emilia Julianna grófnőnek nevezik, teljes neve ez volt: *Amilie Julianna Gräfin zu Schwarzburg-Rudolstadt*. Halálának két említésre méltó mozzanata volt. Az egyik az, hogy a már három évtizede betegeskedő grófnő évek óta összegyűjtötte házanépét a kápolnájában, hogy naponként áhítatot tartson, előkészülendő a halálra. Azt vallotta, hogy a „boldog halálhoz“ legalább napi egy óra „begyakorlásra“ van szükség. Megadott neki, hogy egy ilyen hűnyhatna le szemét a világ evangélikusságának legtermékenyebb és legismertebb költője.

A másik az, hogy egy furcsa esemény hírére 1686-ban megírta „Ki tudja, mily közel végóráim“ kezdetű énekét, amely halálakor már valóságos népéneknek számított. György János eisenachi hercegről járta akkortájt a hír, hogy vasárnapi istentisztelet-látogatás helyett

Túrmezei Erzsébet:

ÉLETÜNK ARANYA

„Sáfárait!“ – intett az Úr.
S ma olyan gazdagok vagyunk.
Percet, órát kezünkbe számolt.
Sok láthatatlan aranyunk.

Olyan csodálatos vagyon.
Mire való? Meddig elég?
Míg aranyat aranyra költünk,
soha nem sejtjük, van-e még?

De egy is olyan hatalom:
egy óra ... röpke pillanat ...
kenyérre lehet koldúasztalon ...
lehet meghajlás Isten-kéz alatt ...

boldog fölfeleszárnyalás ...
bilincses, átkos kötelék.
Odaadhatjuk játszva semmiért
– és lehet mindenre elég.

Életet nyerhetünk vele,
s szétszórhatjuk haszontalan.
... De soha egyikünk se tudja,
melyik az utolsó arany.

*

elment vadászni, amitől barátai igen óvták. S amikor egy éppen felé vágatató szarvast akart lelőni, szél ütötte és szörnyethalt. Sokan látták ebben Isten méltó büntetését, s ez így is kelt szárnyra Tübingiában. Kutatók szerint a grófnő ennek hatására írta meg még a baleset napján hamarosan igen elterjedt énekét: „...Időm múlik, jön a halál.“

Énekével – minden ellenkező látszattal szemben! – nem kívánt ijesztgetni a halállal. Inkább arra hívta föl a figyelmet, hogy mennyire annak árnyékában zajlik az életünk. Valamint arra, hogy az így adott élet telve van lehetőségekkel, amelyeket ki kell használnunk. Szabad Krisztus érdemében bízunk, szabad Hozzá megtérnünk, házunkat – minden eshetőségre készen – mindig is „naprakész“ tartanunk. A haláltól nem rettegünk kell, hanem újra meg újra meg kell kísérelnünk a találkozásra való felkészülést: „A Krisztusért, én Istenem, Adj boldog véget énnem.“

Ezt a meggyőződését a grófnő, Arnd János pietista író „Paradicsomi kertecskéjén“ nevelkedve, egész életvitelével alá is támasztotta. Nemcsak saját gyermekeit és házanépét nevelte gondosan ebben, hanem erőteljesen beleszólt városa életének ügyeibe is. Elhagyott gyermekek részére tett nagy alapítványt. Segített a földműveseknek ügyeik intézésében. A városban két leányintézetet alapított és mindenütt ott lehetett találni, ahol segítségre, nyomor enyhítésére és szenvedések kiküszöbölésére volt szükség.

*

ISTEN különös módon vezette az életét. A 30 éves háború réme elől menekülő szülei, a Barby-Mühlingeni grófi család, a rudolstadti várban talált menedéket rokonoknál, s ott született meg Emilia Julianna. Négy, ill. öt éves korában elhaltak a szülei, de nagynénje sajátjaként nevelte fel, majd később férjhez adta egyik fiához. A menekült árvából így lett a vár úrnője.

Már egykori tanítója felfigyelt „vers- és latin-szeretetére.“ Nem is csalódott: Emilia Julianna élete folyamán nem kevesebb, mint 587 lelki énekét írt. Nem volt olyan alkalom a saját családja vagy a város életében, amit ő meg ne énekelt volna. Vigasztalót háború vagy pestis idején, biztatót szerelmes jegyeknek, himnuszokat egyházi ünnepek-

re, örvendezőt új lelkész beiktatására, tanító jellegű udvara népének, de vidámat is szénakasználáshoz, bátorítót közleledő vihar elé, együttérzőt várandós édesanyáknak. Nem hiányoztak a reggeli és esti imádságok sem, s megénekelte két gyermeke keresztelődését is. E széles paletta azt mutatta, hogy ő a halál árnyékában zajló életet minden rezdülésében komolyan vette és azt hálaadással azonnal Ura elé is vitte kegyes énekében.

Bő terméséből csak két éneket ítétek meg énekeskönyvbe felveendőnek az idők folyamán, maig is. A „Ki tudja...“ ének eredetileg nyolc versét mind a régi, mind az új német énekeskönyv is hozza. Magyar (Dunántúli) énekeskönyvünk ebből már egy versszakot elhagyott, az új ev. énekeskönyv pedig még további kettőt. Az új, erdélyi ev. énekeskönyv 6 verset közöl. – A másik nagyon szeretett éneke három versszakos: „Az élő Isten járt velem...“, s mind a német, mind a magyar könyvek hozzák teljes terjedelmében. Az eredélyiből hiányzik. Talán jobb lenne így fordítani: „Mindeddig megtartott az Ur...“ (Bis hierher hat mich Gott gebracht...) Hiszen ezzel az énekkel foglalja össze Emilia Julianna élete egész halálját:

„Légy mindhalálig támaszom
Év év után ha szárnyal,
Segíts meg minden új napon
A Jézus vére által.
Így mindhalálig zenghetem,
Hogy megsegít jó Istenem,
Mint eddig megsegített.“

Gémes István

IMA-SAROK

... az időjárásról:

„Nyomasztó előjelzéseket
hallok időjárásunk felborulásáról. Órizz meg, Uram, a pániktól, de nyugtalaníts, hogy magam is tegyek valamit a katasztrófa elkerüléséért.“

*

**„Íme az ajtó előtt állok és zörgetek!”
(Jel 3,20)**

Újév napján jókivánságokkal köszöntik egymást az emberek. Szívesen felkeresik egymást és kész örömmel fogadják a vendéget, marasztalják, megvendégelik, hiszen jókivánsággal jött és boldogságot kíván.

Boldog újévet kíván egymásnak millió és millió ember szerte az egész világon.

Isten ismét küldi hozzánk Jézust, mint újévi vendéget. Egészen az ajtó elé és halld csak, meg is szólít: „Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek.” Kie ez a megragadó közvetlenséggel csengő hang? Ki szólít ilyen szelid komolysággal és vissza nem utasítható határozottsággal?

A názáreti Jézus, a karácsonyi gyermek, a golgotai szenvedő, a dicsőséggel feltámadott Úr Jézus Krisztus. Ő az, aki most felkeres téged, aki az ajtó előtt áll és zörget!

„Zörgetek, ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz” – ezt mondja nekünk az Úr. Felkeresett minket és zörget nálunk. És ha meghalljuk a zörgetését s megnyitjuk ajtónkat, bejön hozzánk. Azért keresett meg, csak azért zörgetett nálad Jézus, hogy hozzád menjen.

Halljuk meg Jézus szavát, zörgetését! Forduljunk el a bűnös világ csábító zajától. Halljuk meg a nagyhatalmú és csodálatos Krisztus szelíd, bebocsátást kérő szavát: „...valaki meghallja az én szómat és megnyitja ajtaját, bemegyek ahhoz!” A legősintébb készséggel siessünk, tárjuk szélesre ajtónkat, hadd lépjen be a legkedvesebb vendég, hogy nálunk és velünk legyen a családban, az egyéni életünkben, a szívünkben. És ha beléphet Krisztus a te házádba, a te életedbe, új üdvössége lesz annak a háznak, üdvössége, békés boldogsága a te életednek.

Jézus azt mondja: „Én vagyok az út!” ... Akkor lesz boldog számodra ez az új esztendő, ha az Ő útján indulsz el, ha arra mégy, amerre Ő mutatja az utat. Vele mindent újra kezdhetsz, mert Ő az „újrakezdések Úra”! Azt mondja: Azért adtam neked ezt az új esztendőt, hogy kezd újra az életedet, hogy légy jobb, mint eddig voltál! ... A régiek elmúltak és íme minden újjá lett!

Most is szólítgat, ébresztget: Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek! Meghalljuk-e Jézus szavát, ajtót nyitunk-e?

Boldog ember az, akinek kitért ajtajában megjelenik az Úr Jézus Krisztus és szól: Békesség néktek!

Elmondhatjuk Pál apostollal mi is:

INNEN – ONNAN

Bukarest, Románia. Az ortodox egyház pátriárkája tiltakozott a parlament döntése ellen, amely szerint ezentúl minden ortodox püspöknek évenként adóbevallást kell készítenie vagyonáról és jövedelméről. Ugyancsak tiltakozott az egész püspöki kar a döntés ellen, hogy ezentúl megnyitják a hírhedt securitate archívumát, hogy fényt derítsenek a papság ügynöki ténykedésére.

Valaam sziget, Oroszország. A Ladoga tóban fekvő festői szigeten egymás mellett építi fel luxusvilláját az orosz államelnök és a moszkvai pátriárka. A két villa beépül egy hatalmas épületgyűttesbe, amelyben ortodox templom, egy ikonfestő- és javító műhely lesz és egy múzeum. Egyébként is minden téren mintegy demonstrálni akarja a két vezető az állam és az egyház jó viszonyát.

Nagyszeben, Erdély. A nagyszebeni szász vállalkozó, *Arnold Klages* a Déli Kárpátokban, 2000 méter magasságban jégből építtetett föl templomot. A hatalmas jégtömböket 30 munkás vágta ki a 80 km-re fekvő Balea-tóból, amelynek partján Klages apjának jól menő hotelje van. Már is vannak a jégtemplomban tartandó keresztelők, esküvőkre érdeklődők. A helyi evangélikus és rk. lelkészeknek nincs ez ellen kifogása. Az erdélyi román metropolita azonban kijelentette, hogy az ortodox templomok évszázadokra és évezredekre épülnek és nem arra, hogy tavasszal elolvadjanak.

Varsó, Lengyelország. A kormány- és a parasztpárt néhány képviselője törvényjavaslatot terjesztett be, amely Jézust „Lengyelország királyává” kiáltaná ki. Mária már 1656-ban megkapta a Regina Poloniae (Lengyelország királynője) címet. Nem minden rk.püspök lelkesedik az ötletért, a lemondott új primás ügynök-múltja leleplezése körül nagyobb gondjai vannak az egyháznak, sőt a krakkói püspök határozottan ellenezte a javaslatot, mondván: „Elvégre nem vagyunk vallásállam és nem is akarunk azzá válni!”

Stuttgart, NSzK. Kutatók és megfigyelők szerint egy év alatt 50 ezerrel nőtt az országban a pünkösdistá-karizmatikus mozgalmakhoz csatlakozók száma. A mozgalom kb. 300 ezres tömege a nagy és kis egyházakban egyaránt megtalálható. Célja a lelki megújulás az egyházakban.

Genf, Svájc. A kereszténység története folyamán először áll három afrikai vezető az egyházi szövetségek élén: *Ishmael Noko* az Evangélikus, *Setri Nyomi* a Református Világszövetség, *Sam Kobia* pedig az Egyházak Világtanácsának a főtikára.

„A régiek elmúltak és íme, újjá lett minden!” Újjá a szívünkben is, újjá az életünkben is, újjá körülöttünk is! Így lesz nekünk valóban: Boldog új esztendőnk!

Ifj.Pohóczky Béla

A favágó a bölcsőnél

Nagyapám betleheme egyáltalán nem volt műalkotás. A préselt lemezről kivágott alakokról nem sok érzelmi mozgást lehetett leolvasni. A háziszóttas pelenkában megbúvó Gyermekek Jézus mellett még csak nyolc alak állt: Mária és József, egy angyal, karján a báránnyal, egy pásztor és egy, a jászolbölcsőhöz gyümölcsös kosarat hozó kislány. E mozdulatlan alakokkal szemben a három királyok valóságos háromságos lombfűrész-titoknak bizonyultak: ahogy egyszerre térdeltek le, szinte egy személlyé olvadtak össze, három lépcsőzetesen egymás fölött megjelenő fejekkel, – kép, amely szinte valami óskori óriás hullőre emlékeztetett.

Csak egy valaki állt távol a betlehem egyébként is élettelen együttesétől: egy favágó, maga előtt a faaprító tuskónak használt fátönnel, amelyre ráemelte a fejszét. Évtizedek óta áll ott ez a favágó, felémelt fejszéjével, elmélyülve napi munkájában, mintha azon a bizonyos Szent Éjszakán mi sem történt volna. Nagyanyam ezt kegyesen úgy magyarázta, hogy éppen azért volt faaprítással elfoglalva, hogy a Szent Család azon a hideg éjszakán megmelegedhessék.

Ez a magyarázat kezdettől fogva, soha nem elégített ki. Valahány karácsonyon rávetődik a tekintetem és fejszéjével együtt elnézem, erre kell gondoljak: úgy látszik olyannak is kell lennie, akit a karácsonyi körüli zürzavar hidegen hagy. Aki rutinosan végzi a maga napi munkáját, s az ünnepek ragyogása és glóriája sem tudja vele elfelejtetni, hogy még igen sok a tennivaló. Mintha csak hallanám, ahogy morfondírozza: „A betlehemi Gyermekek jászolbölcsője előtti térdreborulás még egyáltalán nem végzi el a munkámat.” S közben mintha erősebben fogná marokra a fejszét, hogy még nagyobb erővel csapjon le vele.

*

Elmúltak az ünnepek, s az új év is elfogyasztott már jónéhány napot. Az évek közötti szusszanás ideje is elmúlt és visszatértek a hétköznapok. Bizonyára vannak emberek, akiknél mintha mi sem történt volna. Mint például betlehemünk favágója: egy karácsonnyal több vagy kevesebb, – kit érdekel ez? Ha a testetöltés titka nem vonult be a mindennapjainkba, akkor ünnepünk és évfordulásunk napja tényleg azzá züllött, amiért sokan bírálják is: a fogyasztás tartalmatlan ünnepévé.

Akkor pedig igazán megértem nagyapám betlehemének favágóját.

(ford. németből)

Levél egy konferenciáról . . .

Kedves Versenytársaim az Úrban!

„Színház az egész világ, és színész benne minden férfi és nő!” – fogalmazta meg egykor Shakespeare. Ennek mintájára ma már ezt is mondhatnánk: Egy nagy verseny az egész világ, és versenyző benne minden ember!

Hiszen – tetszik, nem tetszik – mindannyiunkat érint ez az örült hajtás. Ki a legkiemelkedőbb? Ki tudja jobban érvényesíteni az akaratát? Kinek a munkája hoz több hasznot? Ki „hordja a nadrágot” a párkapcsolatban? Kinek sikerül elismerést, csodálatot vagy akár irigykedő pillantásokat kiváltani környezetéből? Ki nyer azokban a kisebb-nagyobb csatákban, amelyekben naponta részt veszünk?

Az a felismerés, hogy a világ állandó versengésre kész, sokunkban felveti az ellenkezést. Minek ez a hajszoltság? Kell-e, jó-e, ki lehet-e szállni belőle vagy életünk természetes velejárója? S ami még izgalmasabb: hozzátartozik-e a keresztény élethez is ez a versenykényszer? Van-e helye versengésnek a gyülekezetben vagy győzelemre törekvésnek a hitéletben?

Lekörözzük egymást? Minek versenyzünk?

Ez volt a témája a Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet 35. körzeti konferenciájának 2006. novemberében, melyen a teológiai választ négy bibliai íge fényében kerestük.

1Kor 9,24-27-ben Pál apostol a hívő életet egy sportversenyhez hasonlítja, mellyel együtt járnak az izzadságszagú edzések, a megrándult izmok, a kisebb-nagyobb sérülések, a szinte erőn felüli

igyekezet – az áhított cél elérése érdekében. Keresztényként előttünk is van egy CÉL, amit bármi áron el kell érni: rátalálni és megmaradni Krisztusban, aki bennünket egy távolabbi célhoz, az örök üdvösséghez visz el. Ez a verseny azonban nem arról szól, hogy hagyjuk egymást (a páli példa *nem* erre helyezi a hangsúlyt), hanem hogy tegyünk meg minden tőlünk telhetőt ahhoz, hogy hitben járjunk, s minél jobban megéljük keresztény mivoltunkat. A mindennapos küzdelmekben ez sokszor nagy kihívást jelent, és kell az erőlködés.

Embortársi kapcsolatainkban

a versengés szinte természetesnek tűnik, s bizony *a gyülekezetben is helye van!* De van egy hatalmas különbség a világi „táposáshoz” képest: nem a magunk érdekét kell(ene) kiharcolni, hanem a másét! Az egész probléma hátterében az áll, hogy óhatatlanul is összehasonlítjuk magunkat másokkal, ami azért veszélyes, mert – kimondva vagy kimondatlanul – azt próbáljuk igazolni, hogy miért vagyunk *mi* a különbek. S ez sajnos nem csupán világi dolgokban jelentkezhet, hanem az egyházon belül is – ha szolgálatunkat, Istentől kapott talentumainkat, eredményeinket ilyen hátsó szándékkal tesszük mérlegre. Ezért kapunk figyelmeztetést az apostoltól, hogy józan önismeretre törekedjünk, s ne gondoljuk magunkat se többnek, se kevesebbnek annál, mint amik vagyunk; ne is hasonlítgassunk, hiszen mindenki egyformán értékes az Úr Jézus számára, aki azért a másikért is életét adta; végül pedig forduljunk tisztelettel Istenünknek ehhez a másik értékes gyermekéhez! S ha eljutottunk ideig, akkor ismét versenyhelyeztetbe kerültünk: igyekezzünk megelőzni egymást a *tiszteletadásban* (Rm 12,10)! Ne várjuk meg, mikor adódik lehetőség arra, hogy viszonyozzuk a tiszteletet, hanem menjünk elébe társunknak, mert keresztényként ez kötelességünk!

Ezzel azonban

nincs vége a páli útbaigazításnak, hiszen azt is mondja, hogy tartsuk egymást különbnek magunknál (Fil 2, 3b). S erre kiálthatunk fel: ez már túlzás! Abszurd a kérés, hiszen emberi mivoltunkat lehetetlen megtagadni! Saját szemszögünkben nézve talán valóban így van,

viszont Krisztus tanítványaként mégiscsak a krisztusi értékrend áll előttünk, és a jézusi példa több mint abszurd. Ahogy az idézett igeverst követő Krisztus-himnuszban is megfogalmazódik: Ő, a Legkülönb megalázta magát azért, hogy bennünket felemeljen. Isten Fiaként vállalta az emberi életet, Szentként belépett a testi és lelki szennyek világába, büntelenként vállalta a büntetést a mi bűneinkért, s a megérdemelt tisztelet helyett szégyen, arculcsapás és töviskorona jutott neki. Ez a Megváltó pedig jogosan várhatja el tőlünk az igyekezetet, hogy magunk helyett a másikat tartsuk különbnek.

A mindennapi harcok,

emberi kapcsolatokban kapott útmutatás után figyelmünk a végső dolgok felé kell, hogy forduljon. Mi lesz a halál után? Hogy is van az üdvösség-kérdés? Jézus válasza Lk 13,24-ben elgondolkodtató: sürget az igyekezetre, mert szoros a kapu és az idő is. Főlöleges csomagokkal, megbánni nem akart bűnökkel nem lehet átférni rajta, csak *kegyelmet* kapott bűnösként. Bűnvallást tartani, és a bocsánatot elfogadni pedig *most* kell, mert ki tudja, meddig türelmes az Úr ezzel a világgal, s benne velünk! A hitéletben is van tehát erőlködés, küzdelem, igyekezet – verseny abban az értelemben, hogy eljussunk a célhoz.

Kedves versenytársam az Úrban! Örülök, hogy együtt küzdjök – ismeretlenül is – ezt a hitharcot. Eredményes igyekezetet, célig jutó erőlködést, Krisztusra találó és benne megmaradó életet kívánok!

Hulej Enikő

Stuttgart, NSzK. 6 ezer fiatal vett részt a legutóbbi ifjúsági missziós konferencián. Évtizedek óta nem volt ilyen nagy érdeklődés az ifjúság körében a világmiszió iránt. A konferencián alkalmuk volt több, mint 60 missziós társaság munkájával megismerkedniök.

*

CSALÁDI HÍR.

A lelkesházaspár Gémes Pál és Rostás Nóra örömmel közli, hogy Dorottya, Tamás, Ágnes, Anna Margit és Kristóf után 2006. november 7-én *Mátyás Jenőt* is ajándékba kapták. Olvasók és szerkesztők áldáskívánással köszöntik az egész családot.

*

A konferencia résztvevői kiránduláson

KITEKINTÉS

Túrmezei Erzsébet:

Az új füzet

Hannover, NSzK. A Gustav-Adolf-Egyesület 175 éves fennállását 175 istentisztelettel kívánják megünnepelni az országban. Ez az egyesület 1832 óta támogatja erkölcsileg és anyagilag az Európában, Ázsiában és Latin-Amerikában kisebbségben élő protestáns egyházakat. Névadója az a *Gustav Adolf* svéd király volt, aki a 30-éves háború idején a német protestánsok oldalán harcolt (és esett el) és így mentette meg őket a pusztulástól. Az egyesület 40 kisebbségi tag egyházzal tart kapcsolatot. 1994 és 2005 között több, mint 38 millióval támogatta őket, többek között a mi magyar egyházainkat is. Az emlékezés csúcsa egy teológiai konferencia lesz Wittenbergben és egy záró rendezvény Lützen városában, ahol a király életét vesztette.

Mecklenburg, NSzK. A volt NDK tartományaiban egyre magától értetődőbbé válik, hogy valaki vallástalan, tehát ateista. Ezt állapította meg egy széleskörű közvéleménykutatás. Arra is fény derült viszont, hogy az itt élő egyházak még mindig nem használták ki a kínáló lehetőségeit annak, hogy igazi missziót folytassanak a vallástalanok között.

Lübben, NSzK. Ünnepi istentisztelet tartottak a legnagyobb evangélikus énekköltő, *Paul Gerhardt* egykori templomában, születése 400. évfordulóján. *Huber EKD* püspök tartotta a prédikációt és *Gerhardt* Luther után a második legnagyobb evangélikus költőnek nevezte. Az istentisztelettel megnyitották az országszerte tervezett *Paul Gerhardt*-emlékév ünnepi sorozatát.

Párizs, Franciaország. Az UNICEF megkongatta a vészharangot: a Kínában és Indiában gyakorolt nemek kiválasztása miatt teljesen felborult a világ egészséges népesség-szaporodásának egyik legfontosabb feltétele, a férfiak és nők helyes számaránya. Több, mint 100 millió nő hiányzik, aminek beláthatatlan következményei lesznek a következő évtizedekben.

Genf, Svájc. A Mongol Köztársaság elnöke megígérte az Egyházak Világtanácsának, hogy gondoskodni fog országában a teljes vallásszabadság érvényesítéséről. Az ország szovjet uralma alatti 70 évben tilos volt mindenfajta vallási tevékenység.

Luanda, Kongó. Az elmúlt években annyit szenvedett három afrikai ország – Kongó, Ruanda és Burundi – rk. püspökei a simán lezajlott kongói választások után a vidék megbékélésében reménykednek.

Kiel, NSzK. A tolvajlás legújabb jeleként egyre-másra tűnnek el műemlék-védett templomok rézből készült csövei és esőcsatornái. Az év elején számos ilyen lopást vettek észre. Az egyre emelkedő vörösrézárak arra csábítják a tolvajokat, hogy ilyen formán jussanak nyersanyaghoz.

Betelt a régi füzetem.
Ma este megnézegetem,
és holnap újat kezdhetek:
háromszázhatvanöt lapos,
ugyanilyen új füzetet.

Lemásolnám most szívesen
a régit, de nem tehetem.
Marad már, amilyen marad.
Ott a Mester kezével írt
sok „láttam” a leckék alatt.

Sorakozik nem egy lapon
félígvégzett feladatomban ...
a rendetlen, elégtelen ...
És ezt a régi füzetet
vizsgára vinni kell velem.

De holnap újat kezdhetek:
ugyanilyen új füzetet.
Tiszták, fehérek a lapok.
Nem szeretném elrontani.
Holnap már abba írhatok.

Talán ha jobban figyelek,
ha ezután korábban kelek,
frissebb leszek, igyekezem,
rendesebb lesz a feladat
és ügyesebb lesz a kezem.

Tollat fogok és leírom,
– ragyog a név a papíron – :
„Jézus nevében kezdem el.”
Tudom, hogy rest és rossz vagyok,
s úgy érzem, félni mégse kell.

Háromszázhatvanöt lapon
a leckét Vele írhatom.
Ő vezetí gyenge kezem.
„Jézus nevében kezdem el.”
Jézus nevében végezem.

Bagdad, Irak. A szír káldeus-katolikus püspök szerint tovább folyik a keresztények menekülése a háború sújtotta országból. Jelenleg is kb. 25 ezren élnek menekültekként a szomszédos Szíriában.

Genf, Svájc. Az Egyházak Világtanácsa elnöksége karácsonyi üzenetében a gyermekek jogaiért való határozottabb fellépést sürgette a világ közvéleményétől.

Brüsszel, Belgium. Az EU sajnálatát fejezte ki a Kínában folyó politikai és vallási elnyomás miatt. Követelte a politikai foglyok szabadonbocsátását, tisztességes bírósági eljárásokat és a vallásszabadság korlátozásának megszüntetését.

KITEKINTÉS

Stuttgart, NSzK. *Ali Dere*, török reformteológus szerint a nyugati társadalmaknak nem kell félniük a török mecset-építésekétől. A török kormány egyházügyi hivatalának külső kapcsolatokért felelős vezetője Németországban tanult, s most többek között a külföldre kiküldött török imámokért felelős. Szerinte ezeket az imámokat a jövőben német egyetemeken kellene kiképezni, s ő már tárgyal is a Bayreuth-i, Erlangen-i és Majna-frankfurt-i egyetemekkel ebben az ügyben. Dere azonban kitért minden kérdés elől, amely a törökországi keresztény kisebbség sorsára, a fejkendő-vitára és a saját hivatala politikai szerepére vonatkozt.

Hannover, NSzK. A német Hospiz-Alapítvány szerint felelőtlen mese, hogy bizonyos méreg segítségével minden gyógyíthatatlan beteg békésen elalszik. Az alapítvány minden erejével küzd a halálba-segítés üzlété válása ellen. Elrettentőnek tartja a svájci példát, ahol a legliberálisabb törvény szerint bármely orvos fölírhat gyógyíthatatlan embernek önmagát megölni gyógyszerrel, amit azonban magának a betegnek kell bevennie.

München, NSzK. A bajor tartományi kormány törvényjavaslatot készül benyújtani a Szövetségi Tanácsnál, amely eltiltaná az öldöklő, elektronikus játékok gyártását és terjesztését. Nemrégiben egy állig felfegyverzett, 18 éves fiatal rontott be egy rajnavesztfáliai iskolába, többeket megsebesített, majd agyonlőtte magát. Társai tudták, hogy számítógépen rendszeresen foglalkozott ilyen játékokkal.

Vaduz, Liechtenstein. A 33 ezer lakosú hercegségben 1600 muszlim él. Most engedélyt kaptak, hogy a nyilvános iskolákban iszlám vallásoktatás legyen – azonban ezt csak német nyelven szabad tartani.

Magyar evangéliumi lap
Evangelisches Blatt für Ungarn
**Előfizetési ár egy évre: EUR15,-
ill.annak megfelelő más valuta.**
**Bankszámla: Ung.Ev.Luth.
Seelsorgedienst in Deutschl.
Landesbank Baden-Württemberg
(BLZ 600 501 01) Konto-Nr. 1180084
IBAN DE58 6005 0101 0001 1800 84**
Szerkesztőbizottság-Redaktionsausschuss:
*Gy.Cseri, Im Storchenhain 18, D-60437
Frankfurt/M; J.Glatz, Berrenratherstr. 514,
D-50354 Hürth-Efferen; L.Terray,
Presterod, N-1640 Rade, Norwegen.*
Szerkesztő-verantwortlicher Redakteur:
I.Gémes, Gänsheidestr. 9,D-70184 Stuttgart
E-Mail: istvan.gemes@freenet.de
www.utitars.de
St.Johannis-Druckerei, D-77922 Lahr.

